

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВ У НОВОМУ СВІТОВОМУ ПОРЯДКУ

Підготовки докторів філософії (PhD)
галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація та міжнародні
відносини
Спеціальності С3 Міжнародні відносини
освітньо-наукової програми «Міжнародна відносини та стратегічні
комунікації України та ЄС»

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Стратегії держав у новому світовому порядку» підготовки докторів філософії (PhD) галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація та міжнародні відносини, Спеціальності С3 Міжнародні відносини, освітньо-наукової програми «Міжнародна відносини та стратегічні комунікації України та ЄС»

Розробник: Моренчук А.А., доцент кафедри міжнародних відносин, к.іст.н., доцент

Силабус вибіркового освітнього компонента підготовки Доктора філософії затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин

протокол №7 від 30.01.2026 р.

Завідувач кафедри: доц. Вознюк Є.В.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

проф. Шуляк А.М.

©Моренчук А.А., 2026 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-наукова програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація та міжнародні відносини Спеціальність С3 Міжнародні відносини освітньо-наукова програма «Міжнародна відносини та стратегічні комунікації України та ЄС» доктор філософії	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1-й
ІНДЗ: <u>немає</u>		Семестр 1-й
Мова навчання		Лекції 10 год.
		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
	Консультації 8 год.	
	Форма контролю: залік	
	українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: *Моренчук Андрій Анатолійович*

Науковий ступінь: *кандидат історичних наук*

Вчене звання: *доцент*

Посада: *доцент кафедри міжнародних відносин.*

Контактна інформація: +38 050 549 1709

e-mail: Morenchuk.Andriy@vnu.edu.ua

Дні занять: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

Анотація курсу

Силабус вибіркового освітнього компонента «Стратегії держав у новому світовому порядку» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії докторів філософії (PhD).

Мета і завдання освітнього компонента.

Основна мета: Сформувати у здобувачів ступеня доктора філософії системне розуміння стратегій держав у трансформованому світовому порядку та здатність самостійно аналізувати, порівнювати й прогнозувати їхній вплив на міжнародну безпеку, глобальне управління і регіональні процеси.

Завдання курсу:

- розкрити основні теоретичні підходи до аналізу світового порядку та державних стратегій у міжнародних відносинах;
- проаналізувати ключові тенденції трансформації сучасної міжнародної системи (поліцентричність, геоекономічна конкуренція,

безпекові виклики);

- дослідити стратегічні підходи провідних держав і регіональних центрів сили у новому світовому порядку;

- оцінити роль міжнародних організацій, союзів і коаліцій у формуванні стратегій держав;

- сформувати навички порівняльного аналізу зовнішньополітичних і безпекових стратегій різних держав;

- розвинути здатність до стратегічного прогнозування та моделювання сценаріїв розвитку міжнародної системи;

- сприяти формуванню навичок академічної дискусії, критичного мислення та підготовки аналітичних і наукових текстів з проблем світової політики.

Soft skills:

- критичне мислення та здатність до комплексного аналізу міжнародно-політичних процесів;

- аналітичне та стратегічне мислення, уміння оцінювати ризики й прогнозувати розвиток подій;

- навички академічної дискусії, аргументованого відстоювання позиції та роботи з альтернативними точками зору;

- ефективна усна й письмова комунікація у професійному та науковому середовищі;

- здатність до самостійної дослідницької роботи, самоорганізації та управління часом;

- робота в команді та міждисциплінарна взаємодія під час підготовки спільних аналітичних завдань.

- гнучкість мислення та адаптивність до змін у складному й динамічному міжнародному середовищі.

Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти формування нового світопорядку						
Теоретичні підходи до світового порядку та державних стратегій	11	2		8	1	ДС / ІРС
Трансформація міжнародної системи після холодної війни	11	2		8	1	ДС / ІРС
Концепції світового порядку у сучасній теорії міжнародних відносин	9		2	7		ДС / 15
«Однополярний момент» та його трансформація у XXI столітті	9		2	7		ДС / 15
Разом за змістовим модулем 1	40	4	4	30	2	30
Змістовий модуль 2. Стратегії та нові геополітичні конфігурації						

Стратегії провідних держав у сучасному світовому порядку	10	2		7	1	ДС / ІРС
Стратегії держав у контексті нових глобальних викликів	10	2		7	1	ДС / ІРС
Стратегія США у новому світовому порядку	10		2	8		ДС/15
Стратегія Китаю: від «мирного піднесення» до геополітичної конкуренції	10		2	8		ДС/15
Стратегії ревізійоністських держав: Росія та інші приклади	10		2	7	1	ДС/15
Регіональні стратегії та нові геополітичні конфігурації	10	2		7	1	ДС / ІРС
Регіональні центри сили та їхні стратегії	10		2	7	1	ДС/15
Україна у новому світовому порядку: стратегічні пріоритети та виклики	10		2	7	1	ДС/10
Разом за змістовим модулем 2	80	6	10	58	6	70
Всього годин:	120	10	14	88	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Завдання для самостійної роботи студентів	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять	22
2	Опрацювання певних питань, які виносяться на самостійне вивчення з кожної із тем семінарських занять	22
3	Опрацювання додаткової літератури, джерел	22
4	Опрацювання лекційних матеріалів	22
	Разом	88

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти: Здобувач зобов’язаний відвідувати лекційні та практичні заняття. Пропуски без поважних причин підлягають обов’язковому відпрацюванню: необхідно підготувати конспект лекції, виконати індивідуальне завдання та пройти опитування за відповідною темою. У разі наявності об’єктивних причин (зокрема, хвороби, міжнародного стажування, участі в наукових заходах, волонтерської діяльності тощо) навчання в цей період може здійснюватися в онлайн-форматі або за індивідуальним навчальним планом за погодженням із

викладачем. Поважність причин повинна бути підтверджена відповідними документами.

Політика щодо академічної доброчесності: усі завдання здобувач виконує самостійно; списування не допускається.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, подані з порушенням установлених термінів без поважних причин, оцінюються нижче. Перескладання тем семінарських занять можливе лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняного).

Складання і перескладання заліку з ВОК регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (від 26.06.2025 р.).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, здобутих у формальній, неформальній та інформальній освіті, здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали: здобувач може отримати додаткові 15 балів за публікацію статті у фаховому виданні по дотичній до ОК тематиці.

V. Підсумковий контроль

Форма контролю – залік. Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточної роботи за умови виконання здобувачем освіти всіх видів навчальної діяльності, передбачених силабусом. Якщо здобувач освіти пропустив окремі аудиторні заняття з поважних причин, він має право відпрацювати їх під час консультацій і набрати визначену кількість балів за пропущені теми.

У день складання заліку викладач заносить до відомості сумарну кількість балів, отриманих здобувачем освіти впродовж поточного оцінювання (за шкалою від 0 до 100 балів). Якщо за результатами поточної роботи здобувач освіти набрав менше 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У такому разі бали, отримані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів за залік у період ліквідації академічної заборгованості становить 100.

У день складання заліку під час основної сесії забороняється проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також не допускається доздача будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компоненту.

Загальна кількість балів за курс становить 100 і визначається як сума балів, отриманих за семінарські заняття.

Питання заліку

1. Основні теоретичні підходи до аналізу світового порядку в

міжнародних відносинах.

2. Поняття світового порядку та його ключові характеристики.
3. Однополярна, біполярна та багатополарна моделі міжнародної системи.
4. Концепція ліберального міжнародного порядку та її еволюція.
5. Реалістичні підходи до стратегій держав у міжнародній системі.
6. Неоліберальні інституційні підходи до формування державних стратегій.
7. Конструктивістське бачення світового порядку та ролі ідентичностей.
8. Поняття великої стратегії держави та її складові.
9. Взаємозв'язок зовнішньої політики, безпекової політики та економічної стратегії держави.
10. Трансформація міжнародної системи після завершення холодної війни.
11. Концепція «однополярного моменту» та її критика.
12. Погляди Френсіса Фукуяма на еволюцію світового порядку.
13. Концепція «зіткнення цивілізацій» Семюела Хантінгтона.
14. Теорія наступального реалізму Джона Міршаймера у контексті нової міжнародної системи.
15. Ліберальний інституціоналізм Джона Айкенберрі та його бачення світового порядку.
16. Основні тенденції трансформації світового порядку у XXI столітті.
17. Зростання ролі держав, що розвиваються, у глобальній політиці.
18. Поліцентричність як характеристика сучасної міжнародної системи.
19. Геоекономічна конкуренція як складова стратегій держав.
20. Стратегічні пріоритети зовнішньої політики США після холодної війни.
21. Глобальна стратегія США у XXI столітті.
22. Система союзів США як інструмент підтримання світового порядку.
23. Стратегія Китаю у глобальній політиці.
24. Концепція «мирного піднесення» Китаю та її еволюція.
25. Ініціатива «Один пояс — один шлях» як інструмент китайської стратегії.
26. Військово-політична стратегія Китаю в Індо-Тихоокеанському регіоні.
27. Стратегія Європейського Союзу у глобальному світовому порядку.
28. Концепція стратегічної автономії Європейського Союзу.
29. Зовнішньополітична та безпекова стратегія Російської Федерації у XXI столітті.
30. Ревізіонізм як стратегічна модель поведінки держав.
31. Гібридні стратегії держав у сучасних міжнародних конфліктах.
32. Роль середніх держав у новому світовому порядку.
33. Стратегія Індії у глобальній політиці.

34. Зовнішньополітична стратегія Туреччини у XXI столітті.
35. Стратегічна роль Бразилії у регіональному та глобальному контексті.
36. Індо-Тихоокеанський регіон як центр стратегічної конкуренції.
37. Роль міжнародних організацій у формуванні стратегій держав.
38. НАТО як інструмент колективної безпеки у новому світовому порядку.
39. Європейський Союз як нормативна сила у міжнародній системі.
40. Стратегічна конкуренція великих держав у XXI столітті.
41. Технологічна конкуренція як складова державних стратегій.
42. Кіберпростір як новий вимір стратегічного суперництва.
43. Енергетична безпека у стратегічних підходах держав.
44. Роль санкцій та економічного тиску у стратегіях держав.
45. Кліматичні зміни як фактор трансформації державних стратегій.
46. Міграційні процеси як виклик для національних стратегій.
47. Роль міжнародного права у формуванні світового порядку.
48. Україна у новому світовому порядку після 2014 року.
49. Стратегічні пріоритети зовнішньої та безпекової політики України.
50. Вплив російсько-української війни на трансформацію світового порядку.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Кілкален Д. Дракони і змії. Еволюція ворогів Заходу та майбутні загрози. Київ: Наш формат, 2025. 360 с.
2. Корсунський С. Зовнішня політика в епоху трансформацій. Як не залишитись на узбіччі історії. Харків: Vivat, 2021. 256 с.
3. Моренчук А., Горбань К. Розширення співробітництва Російської Федерації з Корейською Народно-Демократичною Республікою як загроза регіональній і глобальній безпеці. Міжнародні відносини, суспільні комунікації і регіональні студії. 2024. № 3(20). С. 173–186.

4. Моренчук А., Хомич І. Російсько-іранське співробітництво як загроза національній та глобальній безпеці. Історико-політичні проблеми сучасного світу: Збірник наукових статей. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2024. Т. 50. С. 20-31.

5. Моренчук А.А., Колесниченко Н.О. Міжнародні наслідки виведення американських військ з Афганістану. Міжнародні відносини, суспільні комунікації і регіональні студії. 2023. № 1(15). С. 31–44.

6. Моренчук А.А., Моренчук А.А. Безпекові аспекти міжнародних відносин України та Японської Держави в контексті російсько-української війни. Монографія. Луцьк. ФОП Мажула Ю.М., 2025. 253 с.

7. Моренчук Андрій, Катрич Ольга. Стратегічні комунікації Китайської Народної Республіки: цілі та підходи. Міжнародні відносини, суспільні комунікації і регіональні студії. 2025. № 2(22). С. 93–106.

8. Kulyk S., Morenchuk A., Schuliak A. The use of Sport as an Element in the Construction of «Z-Ideology» in the Russian Federation. *Przegląd Strategiczny* 2025, Issue 18. P. 273–293.

9. Morenchuk A., Vozniuk Y., Morenchuk A. Sources of russian policy aggressiveness. *Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis. Studia de Securitate*. 2024. 14(1). P. 91-105.

10. Shukla A. *History of the Modern World*. For UPSC Civil Services Examinations. S. Chand, 2023. 393 p.